

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

157. Enumerantur casus, in quibus tenetur Sacerdos præmittere confessionem adversus alios contrarium sentientes. Ex quo deducitur, quod quando privilegium est necessarium ad servandum aliquod præceptum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

illum non damnarem, cum sequeretur sententiam satis probabilem, quam tenent viri doctissimi. Itaque, si casus occurrat, potest quis vel non communicare, vel si vult, communicet; præmissa tamen contritione de peccatis commissis.

RESOL. CLV.

An Sacerdos ad dandum Viaticum moribundo possit celebrare absque prævia confessione?

Ex quo à fortiori infertur, quod si Sacerdos, hausto inscienter veneno, deficiente copia Confessarij, sentiat paulatim vires sibi deficere, & mortem appropinquare, poterit quidem hujusmodi Sacerdos cum conscientia peccati mortalis, præmissa contritione, Missam celebrare absque confessione, ut seipsum communicare possit in eo mortis periculo, & etiam non jejunus in dicto casu.

Et apparet dispar ratio, quare sine vestibus non liceat celebrare pro dando Viatico infirmis, & liceat celebrare sine prævia confessione. Ex part. 9. tract. 3. Ref. 17.

Sup. contento in hoc, & seq. § supra in Ref. 148. à lin. 5. & pro parte, eursum in sine Ref. 150. & in Ref. 151. §. Ni obita. & in tom. 2. tr. 1. Ref. 134. §. vlt. in principio.

§. 1. **N**egativè respondet Ochagavia de Sacram. Euchar. tract. 2. quest. 9. n. 5. ubi sic ait: [Non tamen probabilem judicio sententiam Henricus in Summa, tom. 2. lib. 8. de Eucharist. cap. 47. asserentis, debere Sacerdotem sine præmissa Confessione suorum mortalium celebrare, cum ægrotus constitutus est in articulo mortis, & tenetur Sacram Communionem recipere, quia tunc non currit præceptum Communionis, cum non sit copia Sacramenti, quia Sacerdos nequit celebrare nisi debito modo, ut non posset Sacerdos ob eam causam sine vestibus sacris celebrare.] Ita ille.

2. Sed sententia Henricus non solum est probabilis, sed tenenda. Et ideò assero cum Fagundez Præcept. 3. lib. 3. c. 9. num. 4. ex Suarez, quòd si necessitas proximi in articulo mortis urgeat, ita ut necessarium sit Sacrum facere, & hostiam consecrare ad illum communicandum, & non detur copia Confessarij; rectè poterit sacerdos, habens conscientiam peccati mortalis, habita contritione, celebrare: quia illa necessitas proximi eo casu, ut propria reputanda est, juxta illud: *Diliges proximum tuum, sicut teipsum.* Et ratio est: quia jam tunc dantur prædictæ duæ conditiones requisitæ ad celebrandum, & communicandum absque Confessione, nempe, necessitas urgens, & defectus copæ Confessarij: & parum refert, quòd illa necessitas non sit propria, sed proximi, cum pro propria habenda sit. Ex his à fortiori infertur, quòd si Sacerdos hausto inscienter veneno, deficiente copia Confessarij, sentiat paulatim vires sibi deficere, & mortem appropinquare; poterit quidem hujusmodi Sacerdos cum conscientia peccati mortalis, præmissa contritione, Missam celebrare absque Confessione, ut seipsum communicare possit in eo mortis periculo: imò nec solum jejunus; sed etiam post cibum, & non jejunus in eo casu ut seipsum communicaret, celebrare potest. Et ratio est: quia tunc communicat per modum Viatici: quo casu permittitur Communio non jejunis; & quia non datur copia Confessarij, & aliunde urget præceptum divinum communicandi in articulo & periculo mortis; atque adeò concurrunt prædictæ duæ circumstantiæ requisitæ, urgens necessitas, & defectus copæ Confessarij.

3. Nec obstat dicere in favorem Ochagaviam, quòd prohibitio celebrandi sine vestibus est de jure positivo; prohibitio autem celebrandi absque prævia Confessione est de jure divino. Ergo, si ad dandum Viaticum moribundo, non est licitum celebrare

absque vestibus sacris; à fortiori non erit licitum celebrare sine prævia Confessione. Respondeo, quòd irreverentia celebrando sine vestibus sacris non potest in nostro casu aliunde compensari; irreverentia verò celebrando sine prævia Confessione potest compensari aliunde, nempe, per contritionem. Ergo est dispar ratio inter utrumque casum. Unde apparet, quare sine vestibus non liceat celebrare pro dando Viatico infirmis, & liceat celebrare sine prævia peccatorum Confessione. Vide alias rationes penes Cardinalem Lugo de Sacrament. Eucharist. disputat. 14. sect. 5. num. 108. & seq. Et ita nostram sententiam affirmativam contra Ochagaviam tenet etiam Adamus Tannerus tom. 4. disput. 5. q. 8. dub. 2. num. 36.

RESOL. CLVI.

An Sacerdos, si nò adsit copia Confessarij, possit absque prævia confessione perficere Missam, in qua hostia consecrata celebrans mortuus est?

Et an ad hoc teneatur?

Et advertitur, quod seposito scandalo Sacerdos in mortali constitutus possit excusari à Sacrificio alterius perficiendo, si moraliter vix possit contritionem elicere. Ex part. 9. tr. 3. Ref. 14.

§. 1. **A**D hunc casum respondet Joannes Præpositus in 3. part. D. Thom. q. 80. ar. 5. dub. 3. n. 19. [Si post consecrationem, etiam unius speciei, celebrans moriatur, vel deficiat, nec adsit alius, qui Sacrificium perficiat, præter Sacerdotem peccatorem; hic potest, & tenetur, etiam non præmissa Confessione, (quam suppono non posse instituire,) Sacramentum perficere, & communicare: nam major est obligatio Sacrificij perficiendi, quam præmittendi Confessionem communioni, & absolute censetur grave, quòd Sacrificium imperfectum remaneat: unde necessitas illius complendi abundè sufficit, ut possit aliquis omnia Confessione communicare.]

2. Adverte tamen, quòd, seposito scandalo, Sacerdos in mortali constitutus possit excusari à Sacrificio alterius perficiendo, si moraliter vix possit contritionem elicere: nam, quamvis homini non desit divinum auxilium ad hujusmodi contritionem elicendam; interdum tamen potest ita multis mortalibus implicari, & tam diuturna peccandi consuetudine, ut sit illi difficillimum, & moraliter impossibile, perfectam contritionem elicere: quo casu, cum non offerat imperfectum Sacrificium, sed ab alio inchoatum relinquat imperfectum, ad quod perficiendum non tenetur, si non possit cum dispositione necessarii requisita, videtur, quòd non teneatur Sacrificium ab alio inchoatum perficere, si, moraliter loquendo, vix possit adferre congruam dispositionem, sed quod possit relinquere imperfectum, circa quam imperfectiorem solum permissivè se habet.] Hac omnia Præpositus, qui citat Sotum, & Toletum.

RESOL. CLVII.

Enumerantur casus, in quibus tenetur Sacerdos præmittere confessionem adversus alios contrarii sentientes. Ex quo deducitur, quod quando privilegium est necessarium ad servandum aliquod præceptum divinum, tenetur homo uti privilegio, ut servet illud; quando verò præceptum est humanum, probabilis est sententia, quod non tenetur homo uti privilegio; ut si sit cessatio à Divinis in aliqua Civitate, & concedatur facultas alicui Ecclesie, ut in ea agatur res Sacra, tunc probabile est, quod non tenetur populus audire Missam. Ex part. 9. tract. 3. Ref. 13.

§. 1. Pp

§. 1. POnitur casus, quando sacerdos est Religiosus, & solum habet presentem sacerdotem laicum, & habet aliqua peccata gravia cum aliqua infamia, tunc dicit Summa Rosella *verb. Communio*, quod potest communicare sine Confessione ad vitandam infamiam suae Religionis. Sed hoc mihi videtur improbable, quandoquidem parva, vel nulla sequitur infamia Religionis.

2. * Alius casus ponitur à quibusdam, quando, scilicet, aliquis habet, presentem sacerdotem, cui potest confiteri ex privilegio; vult tamen communicare sine Confessione, quoniam non vult confiteri nisi proprio sacerdoti. Et probatur ista sententia: quia nullus tenetur uti privilegio: sed confiteri tali sacerdoti est privilegium: ergo non tenetur illi confiteri. Sed etiam casus iste est improbabilis; quoniam talis communicans habet presentem sacerdotem sufficientem; ergo habet copiam Confessoris.

3. Ad argumentum verò in oppositum factum distinguitur major propositio: quando privilegium est necessarium ad servandum aliquod præceptum, negat: alias transeat: præcipue quando præceptum est divinum; quoniam quando illud præceptum est humanum, probabilis est sententia, quod non tenetur homo uti privilegio: ut servet illud: ut si sit cessatio à divinis in aliqua civitate, & concedatur facultas alicui Ecclesiae, ut in illa agatur res sacra, tunc probabile est, quod non tenetur populus audire Missam, quoniam secundum leges cessationis à divinis sunt excusati, & est privilegium, quod celebratur in illa Ecclesia, quò privilegio dicitur probabiliter, quod non tenetur uti. Et hæc omnia notat Nugnus in 3. p. tom. 1. q. 80. art. 4. diff. 2.

4. Notandum est etiam, quod non est censenda Confessoris inopia ex eo tantum, quod deest proprius, cui possit devotius, & utilius confiteri, contra Sylvest. *Eucharist. 3. q. 1. 4.* qui tamen hoc sub dubio allerit, pro quo citat Richardum, qui in 4. dist. 17. art. 3. *quest. 6.* id expresse docet. Ratio autem est: quia reverentia huic sacramento debita prævalet privatae utilitati, & devotioni. Neque etiam censenda est Confessoris inopia: quia tantum adest sacerdos, cui non nisi ex privilegio confiteri potest; nam reverà in tali casu non deest copia Confessoris; proinde teneris in eo evenit uti privilegio ad observantiam huius præcepti. Sicut teneris eo uti ad præceptum annuæ Confessionis servandum. Et ita docet Amicus in *Curs. Theol. tom. 7. disput. 26. sect. 2. n. 14.* Et circa omnia *superius* dicta unde etiam Averlam de *Sacram. Eucharist. quest. 6. sect. 8.* & Fagundez de *præcept. Ecclesiae, præcept. 3. lib. 3. c. 9. num. 17. & 18.*

5. Aliqui etiam ponunt alios casus, sed malè, de quibus sic ait Garcias, in *sum. mor. tr. 3. diff. 5. dub. 1. punct. 5. n. 47.* [Algunos Autores estien den la doctrina pueñta otros quatro casos. El primero, al sacerdote povre, el qual por non privarle de la limosna de la Missa para passar, dizenque puede celebrar con solo acto de contricion, no aviendo Confessor. El segundo, al Capellan, à quien le obliga su Capellania à celebrar. El tercero, quando ay cuerpo presente, se ha de dezir Missa de die obitus, y no ay otro que la diga. El quarto, quando ay bodas, y se ha de dezir Missa nupcial; però la comun de los Doctores no admite estos casos, sino huviere infamia, ò nota en la omision, porque lo demas seria abrir la puerta à la relaxacion, y dar ancha mano para dexar de confessarse, y assi fi no ay infamia, o otras circunstancias que excusen precisamente, los casos pueñtos no bastan.] Ita ille. Itaque non est extendenda licentia celebrandi absque Confessione ad

Tom. I.

hos casus. Primò, quando pauper sacerdos habet jus præter finem boni communis sacrificij, ut accepta stipe sustentetur ex Missa. Ita ex aliorum opinione docet Henricus lib. 8. *Euchar. c. 46. n. 6.* & citat ad marginem, *litera T. Tabien. verb. Missa, §. 31.* & dicit ibi, ita expresse tenere Sylvest. *verb. Eucharistia 2. §. 7.* Sed ego perattentè legi Sylvestrum, & expresse non reperire: nec talem necessitatem probò; quia jus stipis ad sustentationem præcisè sumptum non est causa sufficienter excusans; & alioqui nimia licentia daretur sacerdotibus ad celebrandum sine Confessione; & idèd meo iudicio censeo, in eo casu nunquam esse excusandum sacerdotem à gravi irreverentia, & sacrilegij peccato. Secundò, si sacerdos teneatur ex obligatione capellaniae, aut ex ea obligatione, quam quidam sacerdotes habent, dicendi triginta Missas continuas. Ita docent Sylvest. & Henricus citati. Verùm ex præcisà hac obligatione, nisi alia circumstantia excusantes occurrant, hunc sacerdotem non excusabo à gravi peccato sacrilegij: quia, ut modo dixi, jus stipis ad sustentationem sacerdotis non censeri debet necessitas sufficienter excusans, alioqui daretur magna licentia sacerdotibus sacrum hoc mysterium contemnendi, & minus reverenter tractandi: tunc autem illum excusabo, quando etiam incidere in occasionem generandam, asciscendamque sibi infamiam, si non celebraverit. Addunt aliqui, etiam pro benedictione nuptiali danda sponis, posse quoque sacerdotem, si desit copia Confessoris, contritum Missam celebrare; quia obligatio accipiendae benedictionis, & dandae, dum petitur, videtur causa satis urgens, ad excusandam obligationem præcepti divini præmittendi Confessionem ante Communionem.] Ita Henricus allegatus. Nam, quamvis ille id referat ex aliorum opinione, tamen id non improbat, neque in textu, neque ad marginem; quare videtur hanc necessitatem approbare: quia illius mos est, statim vel in textu, vel in margine improbare, quæ non approbat; & sic consequenter dicendum est, illum numerosos casus approbare, cum similiter eos non improbat. Verùm ego etiam hanc necessitatem non probò; quia obligatio suscipiendi benedictionem nuptialem, juxta meliorem opinionem, non obligat nisi sub veniali tantum, nisi fortè in eo casu contingeret sibi infamiam, non celebrando, maxime presentibus multis, qui ipsos sponso sociarent. Et hæc omnia docet Fagundez *ubi supr. num. 8.* licet contra ipsum Leandr. de *Sacram. tom. 2. tr. 7. q. 32.* teneat, Sacerdotem, qui ex obligatione capellaniae, aut elemosynæ acceptæ teneatur offerre Sacrum, posse deficiente Confessore sine prævia Confessione celebrare. Sed ego puto non esse recedendum à sententia Fagundez, Garciae, & aliorum.

RESOL. CLVIII.

An in casibus, quibus licitum est sumere Eucharistiam ante confessionem, opus sit elicere actum contritionis? Et notatur, quod si talis bona fide putat se contritum, potest hoc Sacramentum sumere, neque peccaturum, si subdubitet, nam sufficientem habeat contritionem. Et queritur, quando actus doloris & contritionis elici debet à Sacerdote, cum deest copia Confessorij, & adest urgens necessitas celebrandi, an ante inchoationem Missæ, vel ante consecrationem? Et quid, si Sacerdos recordetur de peccato mortali post consecrationem? Et deducitur, quod tangere corpus Christi in peccato mortali non est peccatum mortale. Etiamque curissime inferitur Confessarium non peccare mortaliter, si incipiat audire confessionem in peccato mortali, dummodo ante absolutionem conterat.

R. 2. Et